

Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui
Siunčiama per E. pristatymo sistemą

Į 2022-06-16 Nr. S-2022-2773

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO AUDITO KOMITETO SPRENDIMO

Valstybės įmonė Registrų centras (toliau – Registrų centras) gavo Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto (toliau – Audito komitetas) 2022 m. birželio 8 d. sprendimą Nr. 141-S-5 „Dėl juridinių asmenų registro tvarkytojui teikiamų finansinių ataskaitų ir kitų dokumentų kokybės ir išsamumo“ (toliau – sprendimas), kuriuo nuspręsta raginti Registrų centrą užtikrinti, kad:

1. tais atvejais, kai paramos gavėjo statusą turintys juridiniai asmenys neteikia Juridinių asmenų registro (toliau – Registras) tvarkytojui metinių ataskaitų ir šios prievolės neįvykdo per nustatytą terminą po to, kai buvo įspėti apie tokį pažeidimą, būtų taikomos Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo 13 straipsnio 6 dalies 1 punkto nuostatos – paramos gavėjo statuso panaikinimas praėjus 2 mėnesiams po įspėjimo, t. y. paramos gavėjo statuso panaikinimo faktas negali būti siejamas tik su to paties straipsnio 6 dalies 2 punkte nurodyta sąlyga – kai šį statusą turinčiam juridiniam asmeniui įregistruojamas Registro tvarkytojo inicijuotas likvidavimas;

2. juridiniams asmenims (tiek viešiesiems, tiek privatiesiems) nevykdant nustatytos pareigos teikti Registro tvarkytojui metines ataskaitas, būtų aktyviau taikomos visos esamos tiek prevencinės, tiek poveikio priemonės pagal Labdaros ir paramos įstatymo, Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) bei Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nuostatas (įskaitant tas, kurios susijusios su administracinės teisenos pradėjimu, administracinių nusižengimų tyrimu ir kitais susijusiais procesais);

3. iki 2022 m. spalio 31 d. informuoti Audito komitetą apie sprendimo 1.1 ir 1.2 punktų įgyvendinimą, atliktus pokyčius bei pasiektus rezultatus šioje srityje.

Teikiame informaciją apie Registro tvarkytojo veiksmus, atliktus įgyvendinant minėtą Audito komiteto sprendimą.

1. Dėl paramos gavėjo statuso panaikinimo

Vadovaudamasis Labdaros ir paramos įstatymo 13 straipsnio 6 dalies 1 punktu bei Juridinių asmenų registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“, 116.4 papunkčiu, Registro tvarkytojas išsiuntė įspėjimus 6461 juridiniam asmeniui, nepateikusiam 2021 metų metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metinio pranešimo ar veiklos ataskaitos (toliau – finansinės atskaitomybės dokumentai) ir turinčiam paramos gavėjo statusą. Įspėjimai buvo išsiųsti 3696 asociacijoms, 2453 viešosioms įstaigoms ir 312 labdaros ir paramos fondų.

Po įspėjimų išsiuntimo 3431 juridinis asmuo pateikė 2021 metų metinius finansinės atskaitomybės dokumentus, todėl jiems paramos gavėjo statusas nebuvo panaikintas. Iki 2022 m. spalio 27 d. paramos gavėjo statusas panaikintas 1009 juridiniams asmenims (401 asociacijai, 555

viešosioms įstaigoms ir 53 labdaros ir paramos fondams), likusiems 2 tūkst. juridinių asmenų paramos gavėjo statusas bus panaikintas artimiausiu metu.

Be to, 3372 juridiniams asmenims paramos gavėjo statusas buvo panaikintas, kai Registro tvarkytojas, vadovaudamasis CK 2.70 straipsnio 1 dalies 1 punktu, inicijavo viešųjų juridinių asmenų likvidavimą, šiems nepateikus finansinės atskaitomybės dokumentų per dvylika mėnesių nuo CK ar kituose įstatymuose nustatytų šių dokumentų pateikimo Registrui terminų pabaigos, bei įregistravo minėtiems juridiniams asmenims teisinį statusą „inicijuojamas likvidavimas“.

Taigi, nuo 2022 m. sausio 1 d. iki 2022 m. lapkričio mėnesio vidurio paramos gavėjo statusas bus panaikintas daugiau kaip 6 tūkst. juridinių asmenų.

2. Dėl administracinio nusižengimo protokolų

Registro tvarkytojas nuo 2022 m. sausio 1 d. iki spalio 27 d. surašė 1400 administracinio nusižengimo protokolų uždaryjū akcinių bendrovių ir mažųjų bendrijų vadovams už Administracinių nusižengimų kodekso 223 straipsnyje 2 dalyje numatytą pažeidimą – finansinės atskaitomybės dokumentų nepateikimą Registro tvarkytojui. Artimiausiu laiku administracinio nusižengimo protokolus planuojama surašyti viešųjų juridinių asmenų vadovams.

Papildomai informuojame, kad Registrų centras 2022 m. birželio 23 d. raštu Nr. S-25887(1.4E) „Dėl finansinės atskaitomybės dokumentų teikimo“ (pridedamas) Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai ir Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai pateikė siūlymus dėl teisės aktų pakeitimų, kurie, mūsų manymu, skatintų juridinius asmenis teikti finansinės atskaitomybės dokumentus. Dėl šiame rašte pateiktų siūlymų Finansų ministerija 2022 m. liepos 14 d. suorganizavo susitikimą su Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Teisingumo ministerijos, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Registrų centro atstovais.

Susitikimo metu buvo aptarti visi Registrų centro pateikti pasiūlymai. Daliai pasiūlymų išsakyta nepritarimas (pavyzdžiui, dėl Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo nuostatų keitimo), dėl kai kurių kitų pasiūlymų išsakyta pozicija, kad reikalinga detalesnė analizė ar diskusija (pavyzdžiui, dėl Labdaros ir paramos įstatymo 13 straipsnio 6 dalies 1 punkto, Lietuvos Respublikos nevyriausybinų organizacijų plėtros įstatymo 12 straipsnio 5 dalies ar Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 40¹ straipsnio 1 dalies keitimo). Be to, institucijų atstovai išsakė nuomones, kad reikia keisti Administracinių nusižengimų kodekso 223 straipsnį, numatant, kad baudos dydis priklausytų nuo subjekto gaunamų pajamų, pažeidimo pasikartojimo, taip pat turėtų būti numatyti didesni tiek minimalios, tiek maksimalios baudos dydžiai. Susitikimo metu konkrečių sprendimų dėl teisės aktų keitimo inicijavimo nebuvo priimta.

Pažymime, kad Registrų centro vykdoma veikla tiek likviduojant juridinius asmenis Registro tvarkytojo iniciatyva, tiek panaikinant paramos gavėjo statusą juridiniams asmenims, nepateikusiems finansinės atskaitomybės dokumentų, tiek taikant administracinio nusižengimo teiseną, iki šiol nefinansuojama ir minėtos procedūros vykdomos tik iš įmonės lėšų. Nepaisant to, Registrų centro darbuotojai deda visas pastangas, siekdami įgyvendinti minėtus teisinius įpareigojimus. Deja, vien tik Registrų centro pastangų nepakanka. Mūsų manymu, siekiant skatinti metinių finansinės atskaitomybės dokumentų pateikimą būtini teisės aktų pakeitimai, skatinantys teikti nurodytus dokumentus, be kita ko, numatantys ir kitų subjektų įsitraukimą į šį procesą.

PRIDEDAMA. 5 lapai.

VALSTYBĖS ĮMONĖ REGISTRŲ CENTRAS

Lvivo g. 25-101, 09320 Vilnius, tel. (8 5) 268 8262, el. p. info@registrucentras.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 124110246

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai
Siunčiama per E. pristatymo sistemą

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
Siunčiama per E. pristatymo sistemą

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai
Siunčiama per E. pristatymo sistemą

DĖL FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS DOKUMENTŲ TEIKIMO

Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, atskiras juridinių asmenų teisinės formas reglamentuojančiuose įstatymuose nustatyta pareiga tam tikrų teisinių formų juridiniams asmenims pateikti finansinės atskaitomybės dokumentus Juridinių asmenų registro (toliau – Registras) tvarkytojui.

Civilinio kodekso 2.66 straipsnio 4 dalis, Juridinių asmenų registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. 1407 „Dėl Juridinių asmenų registro nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Nuostatai), 123 punktas nustato, kad juridinio asmens metinių finansinių ataskaitų rinkinys, taip pat metinių konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys ar metinė ataskaita (toliau – finansinės atskaitomybės dokumentai arba finansinės ataskaitos) Registro tvarkytojui pateikiami per trisdešimt dienų nuo jų patvirtinimo momento. Atsižvelgiant į tai, kad didžiosios dalies juridinių asmenų finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais, ir į tai, kad atskiras juridinių asmenų teisinės formas reglamentuojantys įstatymai nustato, kad finansinės atskaitomybės dokumentai turi būti patvirtinti per 4 mėn. nuo finansinių metų pabaigos, finansinės atskaitomybės dokumentai Registro tvarkytojui privalo būti pateikti iki kiekvienų metų birželio 1 d.

Teikiame su finansinių ataskaitų teikimu Registro tvarkytojui susijusią informaciją.

Finansinės atskaitomybės dokumentų Registro tvarkytojui kasmet nepateikia apie 80–90 tūkst. juridinių asmenų, t. y. apie 46–48 proc. Registre įregistruotų ir privalančių teikti finansines ataskaitas juridinių asmenų.

Finansinės atskaitomybės dokumentus už 2021 metus Registro tvarkytojui turėjo pareigą pateikti 193 tūkst. juridinių asmenų. Iki 2022 m. birželio 22 d. finansines ataskaitas pateikė 92 179 juridiniai asmenys, t. y. 47 proc. turėjusių pareigą pateikti juridinių asmenų. Daugiausia finansinių ataskaitų, kaip įprasta, sulaukta iš uždarytųjų akcinių bendrovių – 48 proc. turėjusių pareigą pateikti uždarytųjų akcinių bendrovių, mažųjų bendrijų – 51 proc. turėjusių pareigą pateikti mažųjų bendrijų, asociacijų – 40 proc. turėjusių pareigą pateikti asociacijų, viešųjų įstaigų – 47 proc. turėjusių pareigą pateikti viešųjų įstaigų ir t. t. Apibendrinta statistinė informacija pateikiama šio rašto priede.

Pažymėtina, kad tiek Registro tvarkytojos – valstybės įmonės Registrų centro (toliau – Registrų centras) taikomos priemonės, skatinančios teikti finansinės atskaitomybės dokumentus (juridinių asmenų informavimas Registre nurodytais elektroninio pašto adresais apie pareigą pateikti finansinės atskaitomybės dokumentus, informacijos skelbimas Registrų centro interneto svetainėje, naujių portaluose), tiek taikomos poveikio priemonės (administracinių nusižengimų protokolų surašymas už Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 223 straipsnio 2 dalyje numatytą nusižengimą – finansinių ataskaitų nepateikimą Registro tvarkytojui laiku; paramos gavėjo statuso panaikinimas, kai paramos gavėjas per teisės aktų nustatytus terminus Registro tvarkytojui nepateikia metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metinio pranešimo ar veiklos ataskaitos per 2 mėnesius po to, kai buvo įspėtas apie šį pažeidimą; likvidavimo inicijavimas, kai juridinis asmuo per dvylika mėnesių nepateikia Registro tvarkytojui finansinės atskaitomybės dokumentų nuo Civiliniame kodekse ar kituose įstatymuose nustatytų šių dokumentų pateikimo Registro tvarkytojui terminų pabaigos) norimo rezultato neduoda, t. y. minėti veiksmai nėra pakankami, kad juridiniai asmenys laikytųsi teisės aktų reikalavimų ir įstatymų nustatytais terminais pateiktų Registro tvarkytojui finansines ataskaitas.

Atsižvelgdami į tai, manytume, kad siekiant skatinti finansinės atskaitomybės dokumentų teikimą, reikalingos naujos griežtesnės poveikio priemonės (priemonių įteisinimui reikalingi teisės aktų pakeitimai):

1. Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymo 13 straipsnio 6 dalies 1 punkte nustatyta, kad Registro tvarkytojas savo iniciatyva panaikina Registre įregistruoto paramos gavėjo statusą, kai paramos gavėjas per teisės aktų nustatytus terminus Registro tvarkytojui nepateikia metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metinio pranešimo ar veiklos ataskaitos per 2 mėnesius po to, kai buvo įspėtas apie šį pažeidimą. Siūlome pakeisti Labdaros ir paramos įstatymo 13 straipsnio 6 dalies 1 punktą, atsisakant juridinio asmens įspėjimo apie numatomą paramos gavėjo statuso panaikinimą ir numatant, kad Registro tvarkytojas savo iniciatyva panaikina Registre įregistruoto paramos gavėjo statusą, jeigu paramos gavėjas per 2 mėnesius nuo Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 2.66 straipsnio 4 dalyje nurodyto termino, jei įstatymuose nenumatyta kitas terminas, pabaigos Registro tvarkytojui nepateikė metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metinio pranešimo, veiklos ataskaitos arba metinės ataskaitos.

Pažymėtina, kad po išsiųstų įspėjimų apie numatomą paramos gavėjo statuso panaikinimą finansinės atskaitomybės dokumentus pateikia tik apie 20–25 proc. juridinių asmenų, todėl įspėjimų siuntimas nėra efektyvi priemonė, skatinanti teikti finansinės atskaitomybės dokumentus. Siūlomas įstatymo pakeitimas leistų panaikinti paramos gavėjo statusą visiems juridiniams asmenims, nepateikusiems Registro tvarkytojui finansinės atskaitomybės dokumentų, automatinio būdu, taip pat sumažinti Registrų centro patiriamas sąnaudas (siunčiant įspėjimus).

2. Lietuvos Respublikos nevyriausybių organizacijų plėtros įstatymo 12 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad Registro tvarkytojas savo iniciatyva panaikina žymą, kad juridinis asmuo yra nevyriausybė organizacija, kai įregistruojamas Registro tvarkytojo inicijuotas šio juridinio asmens likvidavimas arba įregistruojamas jo, kaip likviduojamo, bankrutuojančio ar bankrutavusio juridinio asmens, statusas, taip pat kai pasibaigia juridinio asmens pertvarkymo procedūros. Siūlome papildyti Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo 12 straipsnio 5 dalį, numatant, kad Registro tvarkytojas savo iniciatyva panaikina žymą, kad juridinis asmuo yra nevyriausybė organizacija, jeigu juridinis asmuo per 2 mėnesius nuo Civilinio kodekso 2.66 straipsnio 4 dalyje nurodyto termino, jei įstatymuose nenumatyta kitas terminas, pabaigos Registro tvarkytojui nepateikė metinių finansinių ataskaitų rinkinio ir metinio pranešimo, veiklos ataskaitos arba metinės ataskaitos.

Be to, siūlome Nevyriausybinių organizacijų plėtros įstatymo 12 straipsnį papildyti nuostata, kad Registro tvarkytojas neregistruoja žymos, kad juridinis asmuo yra nevyriausybė organizacija,

jeigu juridinis asmuo nėra pateikęs paskutinio ataskaitinio laikotarpio finansinės atskaitomybės dokumentų.

3. Nustatyti, kad finansinės atskaitomybės dokumentų nepateikęs juridinis asmuo būtų laikomas neatitinkančiu minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų. Siūlome papildyti Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo 40¹ straipsnio 1 dalį nuostata, pagal kurią mokesčių mokėtojas atitiktų minimalius patikimo mokesčių mokėtojo kriterijus, tik jei juridinis asmuo įstatymų nustatytais terminais būtų pateikęs Registro tvarkytojui paskutinio ataskaitinio laikotarpio finansinės atskaitomybės dokumentus.

Papildžius Mokesčių administravimo įstatymą pagal siūlymą, juridinis asmuo, teisės aktų nustatytais terminais nepateikęs Registro tvarkytojui finansinės atskaitomybės dokumentų, prarastų patikimo mokesčių mokėtojo statusą, t. y. taptų nepatikimu mokesčių mokėtoju. Toks juridinis asmuo negalėtų dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, negalėtų įgyti paramos gavėjo statuso arba šis statusas būtų panaikintas, atsirastų kitos teisės aktuose numatytos pasekmės. Be to, atsižvelgiant į tai, kad nepatikimų mokesčių mokėtojų sąrašas skelbiamas viešai, kiekvienas verslo partneris taip pat vertintų, ar verta bendradarbiauti su tokiu juridiniu asmeniu.

4. Nustatyti, kad valstybės paramą, mokesčių lengvatas (pavyzdžiui, nekilnojamojo turto mokesčio lengvatas, žemės ir žemės nuomos mokesčių lengvatas, institucijų skiriamas subsidijas, savivaldybių skiriamą paramą nevyriausybinėms organizacijoms ir t. t.) gali gauti tik juridiniai asmenys, įstatymų nustatytais terminais Registro tvarkytojui pateikę paskutinio ataskaitinio laikotarpio finansinės atskaitomybės dokumentus. Šiuo atveju turėtų būti keičiami valstybės paramą, mokesčių lengvatas reglamentuojantys teisės aktai.

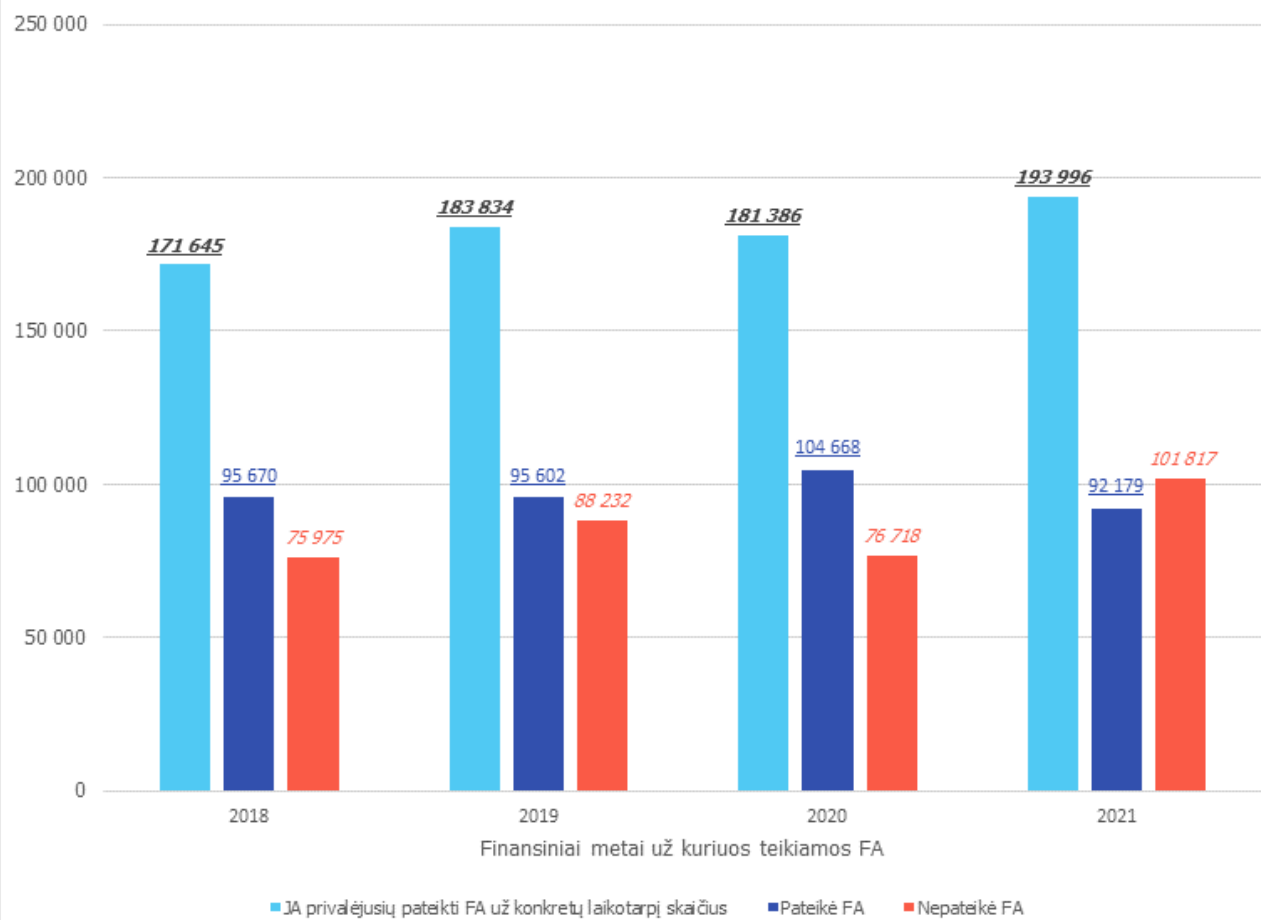
5. Numatyti finansinės atskaitomybės dokumentų nepateikimą Registro tvarkytojui kaip tiekėjo pašalinimo iš viešojo pirkimo pagrindą. Siūlome papildyti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 46 straipsnį, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų, atliekamų gynbos ir saugumo srityje, įstatymo 34 straipsnį nuostatomis, kad perkančioji organizacija pašalina tiekėją iš pirkimo procedūros, jeigu juridinis asmuo įstatymų nustatytais terminais nėra pateikęs Registro tvarkytojui paskutinio ataskaitinio laikotarpio metinių finansinių ataskaitų.

6. Numatyti draudimą finansų įstaigoms ir kitiems įpareigotiesiems subjektams pradėti dalykinius santykius arba vykdyti vienkartinę piniginę operaciją ar sandorį, arba tęsti dalykinius santykius, pinigines operacijas ar sandorius, sudarytus ir (ar) vykdomus dalykinių santykių metu, jeigu juridinis asmuo nėra pateikęs Registro tvarkytojui paskutinio ataskaitinio laikotarpio metinių finansinių ataskaitų. Tuo tikslu siūlome keisti Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo nuostatas.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, prašome Jūsų inicijuoti siūlomus teisės aktų pakeitimus, numatančius papildomas poveikio priemones juridiniams asmenims už finansinės atskaitomybės dokumentų nepateikimą Registro tvarkytojui. Esame pasiruošę bendradarbiauti ir pagal kompetenciją suteikti visą reikalingą pagalbą dėl minėtų teisės aktų pakeitimų.

PRIDEDAMA. 1 lapas.

FA teikimas (metų tendencijos)

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybės įmonė Registrų Centras
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Dėl finansinės atskaitomybės dokumentų teikimo
Dokumento registracijos data ir numeris	2022-06-23 Nr. S-25887 (1.4 E)
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	-
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Saulius Urbanavičius Generalinis direktorius
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-06-23 14:38
Parašo formatas	Ilgalaikio galiojimo (XAdES-XL)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-06-23 14:38
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA
Sertifikato galiojimo laikas	2020-08-24 14:17 - 2022-08-24 14:17
Parašo paskirtis	Registravimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Jūratė Šimkuvienė Dokumentų registratorė
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-06-23 14:44
Parašo formatas	Ilgalaikio galiojimo (XAdES-XL)
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-06-23 14:44
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA
Sertifikato galiojimo laikas	2021-07-01 12:13 - 2023-07-01 12:13
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	-
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	0
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	-
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	FA_statistika.docx
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	-
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Elpako v.20220621.3
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Tikrinant dokumentą nenustatyta jokių klaidų (2022-10-28)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir ją atspausdinęs darbuotojas	2022-10-28 nuorašą suformavo Jolanta Kazlauskienė
Paieškos nuoroda	-
Papildomi metaduomenys	-